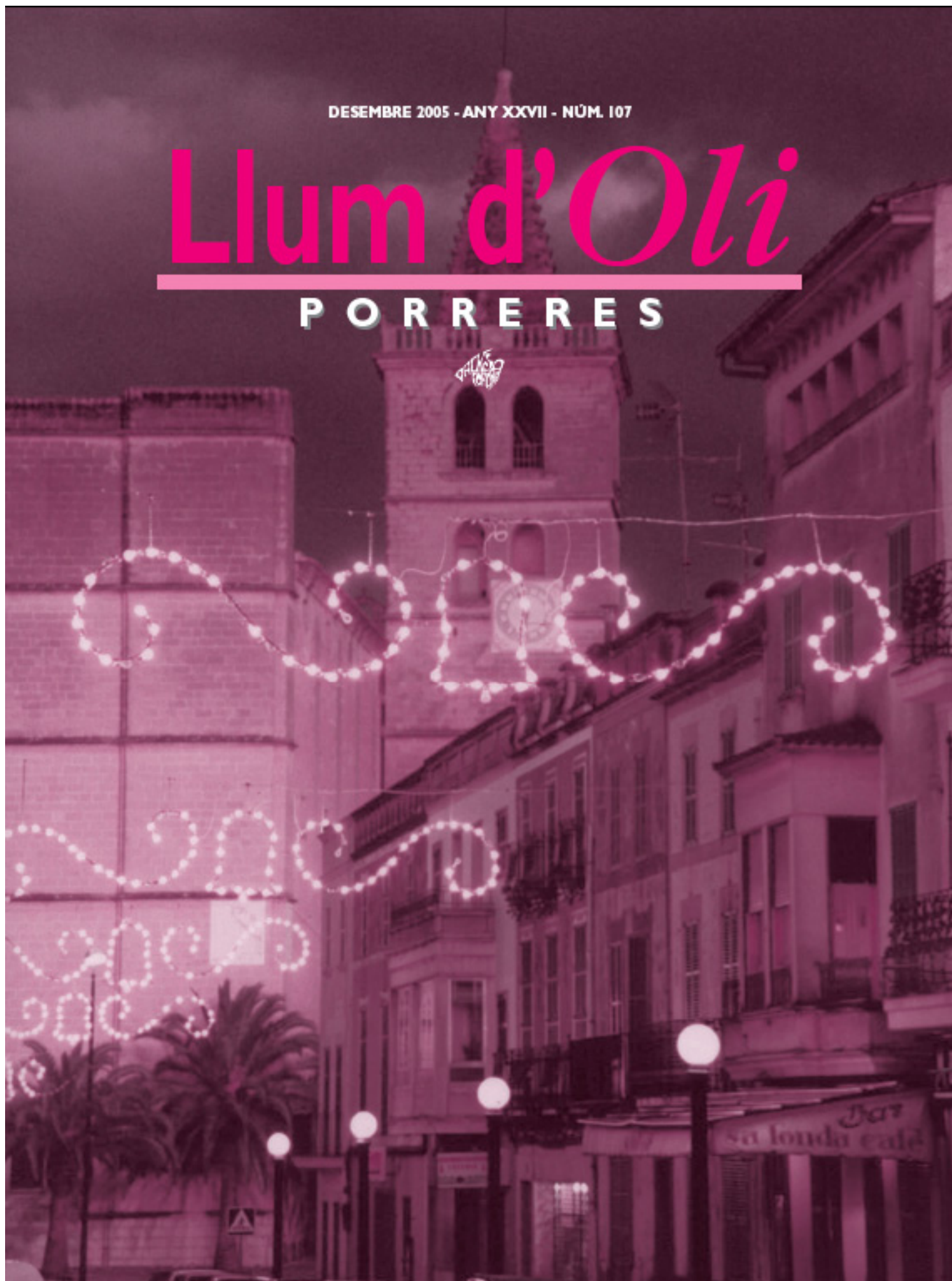

DESEMBRE 2005 - ANY XXVII - NÚM. 107

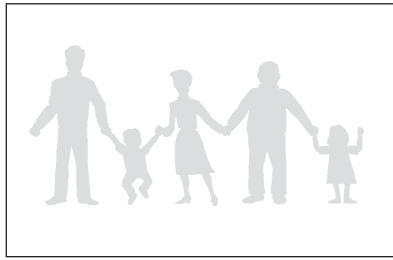
Llum d'Oli

P O R R E R E S

Activitats de l'agrupació..... 4

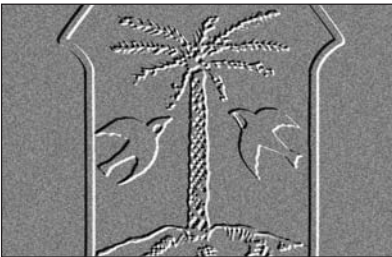
Espai escolar 20

Informació local..... 8

Creació..... 22

Notes històriques 14

En femení..... 24

Cultura popular..... 15

Tribuna pública 26

Esport..... 16

Opinió..... 28

ESTANC CA NA JAUME

Tabac - articles de regal
papereria - llibres
i tota classe de revistes
i diaris

Carrer Sant Roc, núm. 2
PORRERES

MANIS

L'Almoina, 30
Tlf. 971 16 84 56
Porreres · Mallorca

Pepe Jeans
LONDON

LIBERTO

DIESEL
FOR SUCCESSFULLIVING

Levi's

DESIGNAL
DESIGNAT

ELS JOVES I LA PARTICIPACIÓ CIUTADANA

Desembre de 2005 - Núm. 107

Dipòsit Legal PM 76/1979

Edita:

Agrupació Cultural de Porreres
Carrer d'en Veiet
Tel/Fax 971 64 71 86

Consell de Redacció:

Gaspar Barceló i Barceló
Margalida Barceló Taberner
Antoni Gornals i Mesquida
Joana Maria Julià i Mora
Caterina Oliver i Riera

Col·laboradors/es:

Maria Barceló i Crespi
Miquela Barceló i Crespi
Agustina Ferrer Ferrà
Col·legi Verge de Monti-sion
Escola Nova
IES Porreres
Joana Mora i Cerdà
Joan Pomar Mir
PSM Porreres
Margalida Roig Font
Cesca Roig Sampol
Joan Servera Nadal
Joan Sorell Adrover
Aina Sorell Rueda

Portada

Nadal a Porreres
Foto Vidal

Fotografies

Agrupació Cultural de Porreres
Fotos Vidal

Imprimeix

Gràfiques LLOPIS, S.A.
Tel. 971 58 04 89
e-mail: disseny@grafiquesllopis.com

*Els articles publicats reflecteixen
únicament l'opinió dels seus autors.*

Adreça electrònica: llumdoli@terra.es

Començarà un nou any i una nova etapa a l'Agrupació Cultural. A principi de l'any 2006 s'haurà de triar una nova junta per a l'associació. Tots els que en formam part actualment, i també el consell de redacció d'aquesta revista, voldria una renovació que donàs una mica d'aire jove i fresc a l'actual programa d'activitats i al Llum d'Oli.

Ens trobam emperò amb moltes dificultats per trobar gent jove que vulgui participar de forma continuada d'un projecte amb història, amb història feta al compàs de les distintes etapes que s'han viscut fins ara i que han delimitat la projecció de la nostra llengua i cultura de Mallorca, el nostre petit regne enmig del mar. Sense les activitats de l'Agrupació i sense la presència del Llum d'Oli, podríem assegurar que Porreres no seria Porreres del tot.

La majoria dels qui estiram el carro pertanyem a la que s'anomena segona edat, amb moltes responsabilitats familiars i laborals i molts d'anys de dedicació de forma totalment gratuïta a la cultura i la participació ciutadana a Porreres. Sabem que això passa a moltes altres entitats del poble.

Per què és tan difícil assumir compromisos avui en dia? Serà que el consumisme ens mata l'ànima? Ara que ve Nadal, és una reflexió que cal que ens fem tots els que trobam a faltar gent jove amb iniciativa i il·lusió per crear els seus propis recursos d'oci i temps lliure, per participar i donar vida a les entitats del poble. Des de l'Ajuntament s'hauria també de dinamitzar els al·lots i al·lotes de Porreres en aquests aspectes. Trobam a faltar participació de debò, perquè fins ara hi ha hagut molta d'oferta d'espectacle o festa o activitats similars, però no s'ha treballat en la línia d'afavorir l'autogestió dels grups de joves, ni se'ls ha posat a l'abast un local propi on poder organitzar les seves activitats, com fan des de fa anys a pobles amb menys recursos que a Porreres.

Les entitats deixen una herència inestimable als joves, una herència que cal mantenir i que ells poden millorar, no debades actualment estan més preparats que mai i tenen encara tot el temps del món per poder projectar i compartir les seves inquietuds.

Des de les activitats de l'Agrupació hem volgut donar oportunitat a molts de joves de Porreres, en la mesura de les nostres possibilitats, perquè puguin mostrar el seu quefer: se'ls ha ajudat a muntar xerrades i exposicions, s'han recollit les seves opinions i tenen el seu espai al Llum d'Oli. Voldríem que l'entitat i la revista fos més seva que mai i és una tasca que hem començat; en són mostra algunes persones joves que des de fa més o menys un any col·laboren amb nosaltres.

Però al 2006 hauríem de ser més!

RECORREGUT ARQUEOLÒGIC PER LA BADIA D'ALCÚDIA (12/10/05)

El passat dia 12 d'octubre l'Agrupació Cultural va organitzar una passejada d'interès arqueològic, preferentment prehistòric, pels termes de Santa Margalida i Artà. La primera aturada es va efectuar al dolmen de Son Bauló, important monument funerari. A continuació els assistents deixaren els cotxes devora les cases de Son Real, avui una possessió de titularitat pública. A peu, i durant uns 45 minuts, caminaren entre garriga baixa fins arribar a vorera de mar on pogueren contemplar amb tot detall la necròpolis de Son Real. Més enllà, dins mar, es divisava l'illot des Porros, un altre jaciment arqueològic. De bell nou a les cases de la possessió encara trobaren temps per arribar fins a unes navetes ubicades en un gran sementer conegut pel nom del figueral de Son Real.

El dinar va ser a un restaurant de la Colònia de Sant Pere, ran de mar. En poc temps tota la badia d'Alcúdia s'omplí de níguls. Així i tot els excursionistes s'aturaren a veure els dos talaiots de Sa Canova. Val a dir que el talaiot gran de Sa Canova és impressionant per les seves dimensions i bon estat de conservació. El paisatge és preciós, gairebé intoccat per la mà de l'home, sols els ametllers i garrovers ho testimonien. Al fons, el bec de Ferrutx domina tota la contrada.

L'Agrupació Cultural, al llarg de gairebé trenta-cinc anys, ha promogut aquest

tipus d'excursions per tal de donar a conèixer el patrimoni cultural de Mallorca, un dels llegats més importants dels nostres avantpassats.

CUINA DE TARDOR: TALLER DE CUINA VEGETARIANA (21/10/05)

Una iniciativa que va ser tot un èxit de participació. La llàstima va ser que les places fossin limitades perquè molta gent es va quedar fora. L'Agrupació té la intenció de realitzar altres tallers semblants que s'anunciaran oportunament i esperam que els que no hi foren a temps aquesta vegada hi siguin a la propera. La professora i cuinera va ser na Joana Sureda de Manacor. Tothom va quedar ben satisfet d'aprendre, de sopar sà i de la bona companyia.

El menú va ser:

Amanida d'algues
Arròs integral saltejat
amb verdures i fruits secs
Paté de tofu i pebre torrat
Postres d'agar

EXPOSICIÓ: JOCS DE RECICLATGE I COMPOSTATGE (29-31/10/05)

Els dies de la fira es varen poder veure i tocar, al local de l'Agrupació, una sèrie de jocs de reciclatge i de compostatge, realitzats per l'alumnat d'Iniciació Professional d'Electricitat i de Jardineria de l'Institut de Son Servera, que ens els varen deixar exposar per aquesta ocasió. És una feina que fan als tallers de l'institut i que els serveix per fer pràctiques d'electricitat, per conèixer millor el seu entorn - n'hi ha de flora autòctona, de fruites, de verdures, d'estris de cuina, de plantes aromàtiques, d'espècies...; per aprendre a reciclar correctament i a fabricar compost amb les restes orgàniques; per ampliar el seu vocabulari, etc. La mostra va agradar molt als visitants, especialment als més joves, que podien provar d'endevinar la resposta prement botons i veient si s'encén el llum correcte. Tant, que des de l'Àrea de Medi Ambient de l'Ajuntament han proposat a l'Institut de Son Servera si ens volen fabricar alguns d'aquests jocs per a que els puguin utilitzar a les escoles de la vila.

EXPOSICIÓ DE PINTURA DE JAUME MURILLO (29-31/11/05)

Jaume Murillo va néixer a Maó l'any 1956; actualment viu a Mallorca, dies a Palma, dies a Montuïri. Pintor autodidacta, va rebre classes de dibuix i pintura a l'Ateneu de Maó amb els pintors Joan Vives Campomar i Josep Vicens Campomar. Va participar en la creació d'un taller de pirografia a Maó i, posteriorment, ja a Mallorca, ha realitzat diferents tallers de gravat i xilografia. Abans de dedicar-se únicament a la pintura, havia realitzat diferents exposicions de poesia visual. És la seva primera exposició individual, després d'haver participat a dife-

rents exposicions col·lectives a Menorca i a Mallorca. Dins el mes de desembre ha realitzat també una exposició a Montuïri.

Els últims anys s'ha dedicat a la recerca i experimentació de diferents tècniques pictòriques tal com s'ha mostrat a l'exposició del Molí de n'Amengual dels dies de Sa Fira. Títols com *Feres abismals* o *Tsunami*, textures de foc, terra o aigua en moviment o en expansió explosiva, ens fan visualitzar les seves obres com a fragments d'espais siderals o profunditats no abastables per l'individu que queda sense protagonisme davant de la força de la natura oceànica o galàctica de les propostes de Murillo.

PROJECCIÓ DE DIAPOSITIVES DEL GEP (30/11/05)

Com ja és tradicional, l'horabaixa de Sa Fira, el GEP fa una projecció de diapositives sobre les excursions que s'han anat fent d'octubre a octubre. A la projecció es pogué veure una selecció de les imatges més hermoses, curioses o còmiques que han captat els objectius digitals dels geperuts porrerencs.

EXPERIÈNCIES DE COOPERACIÓ A GUATEMALA (3/12/05)

El passat dia 3 de desembre Francesca Mª Capó, Mª Isabel Barceló i Francina Ginard varen fer una interessant presentació de la seva experiència com a cooperants a Guatemala. Ens donaren una visió social, econòmica i política del país que conegueren durant la seva tasca desenvolupada a aquest país l'estiu del 2004 i del 2005. Durant la xerrada projectaren imatges que completaren i verificaren els seus testimonis. Amb aquesta presentació s'inaugurà l'exposició i, en acabar, l'Agrupació Cultural oferí a tots els assistents un refresc de productes del tercer món adquirits a botigues solidàries de comerç just.

EXPOSICIÓ DE FOTOGRAFIES DE GUATEMALA (3-12/12/05)

Del 3 fins al 12 de desembre es va poder veure aquesta interessant aportació que ens mostra la visió sobre la República de Guatemala que pogueren captar i viure Francina Ginard de l'estiu del 2004 i Francesca Maria Capó i Maria Isabel Barceló de l'estada al país l'estiu del 2005. L'exposició està estructurada de la següent manera: paisatges, societat, escoles, gent i altres. També està ambientada amb decoració d'elements típics del país.

PRESENTACIÓ D'UN LLIBRE DE L'ESCRITOR BIEL MESQUIDA

Conjuntament amb les Bodegues Jaume Mesquida, l'Agrupació Cultural va organitzar la presentació del llibre *Els detalls del món* de Biel Mesquida Amengual. La presentació va ser a càrrec del també escriptor Sebastià Perelló.

**ACTIVITATS
GEPERUDES**

16 octubre
6ª Passejada: Cala Pi - Cap Blanc
Organitzen: Ajuntament i GEP

Torre de Cala Pi

↓
Cala Pi
Cala Beltran
Punta de ses Taronges
Es Cap Blanc

Tres dels participants
s'estimarem més remar

Roca

Boira

23 octubre
Puig de Galatzó

↓
Mirador des Grau
Boal de ses serveres
Pas des cossi
Coll de sa Moleta Rasa
Puig de Galatzó (1.027 m)
Pas de na Sabatera
Boal de son Font
Boal de ses serveres
Mirador des Grau

Bosc

29 octubre
Sa fira

Pou de Son Pau

Ruta ciclista

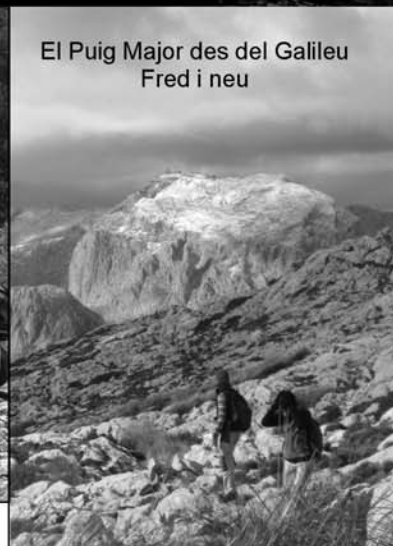
Pou d'amunt
Pou Nou
Pou de Son
Cudem
Font des Moreis
Pou de Son Cota
Pou de Son Pau

Gorg Blau, Puig de ses Vinyes i Puig Major des dels penya-segats

Escorca
Font nova
Casa de neu d'en Galileu
Cases de neu del coll del
Telègraf
Porxo de s'era
Es Pixarell
Font d'Escorca
Escorca

27 novembre
Penya-segats de Son Nebot

El Puig Major des del Galileu
Fred i neu

PARTICIPACIÓ PORRERENCA A UN COL·LOQUI SOBRE IMMIGRACIÓ

PSM Porreres

El Partit Socialista de Mallorca realitza trobades comarcals on reuneix les agrupacions de cada poble que hi participa i s'organitzen actes diversos sobre temes que són objecte de debat. Un d'aquests actes va ser el que es va dur a terme a la Casa

Cultural de Sant Joan el passat dissabte dia 26 de novembre amb el títol **"El pla terra d'acollida: immigració, acollida i integració al Pla de Mallorca"**. L'objectiu era posar damunt la taula el fet de la immigració i recollir les propostes i les opinions dels assistents, autòctons i

nouvinguts, sobre el tractament social i polític d'aquesta realitat i quines haurien de ser les eines d'integració.

Del nostre poble hi participaren n'Aurora i en Gabriel, un matrimoni de romanesos i n'Erich, d'Alemanya. Els agraïm la seva col·laboració i la seva aportació.

DISC I CONCERT DE JOAN MARTORELL

El músic i compositor porrerenec Joan Martorell va presentar el seu disc en solitari, *Capturant un sospir*, el dia 26 de novembre a l'Auditori de Palma. Com sabeu molts de vosaltres, en Joan és també el director de la Banda de Música Filharmònica Porrerenca i membre d'altres agrupacions musicals de diversos estils.

Per aquest disc ha comptat amb la participació del músic i compositor argentí Lito Vitale i al concert de l'Auditori el varen acompanyar a l'escenari un bon grapat de bons músics mallorquins. Des del Llum d'Oli li desitjam molta sort i bona feina de cara al futur.

Enborabona, Joan!

PREMI A LES BODEGUES JAUME MESQUIDA

Al Saló Internacional delvi de Madrid, el vi Bàrbara de Bodegues Jaume Mesquida ha

rebut una medalla de plata i el seu vi del 60è aniversari una d'or.

Enborabona!

RESTAURACIÓ DE MOBLES

c/ cerdà, núm. 105   07260 porreres
tel. 971 168 072   mòbil 687 559 600

TROBADA DE LA PREMSA LOCAL I COMARCAL AMB EL PSM A MONTI-SION

Dins dels actes de les Jornades comarcals que ha realitzat el PSM a diferents pobles de la comarca del Pla de Mallorca, a Porreres es realitzà un dinar i col·loqui amb els mitjans de comunicació.

Per part del PSM hi assistiren Pere Sampol, diputat i portaveu parlamentari, Gabriel Vicens, secretari general del PSM, Bàrbara Bujosa, de l'executiva del PSM i Joana Mora, regidora de Porreres, així com altres militants del partit. Per part de la premsa hi participaren Xavier Moratinos de la revista *Mel i Sucre* de Sant Joan, Agustina Ferrer del *Llum d'Oli*, Llorenç Riera del *Diario de Mallorca* (comarca de Manacor), Sion Nicolau de la revista *Bona Pau* de Montuïri i Maria Galmés de l'Associació de Premsa Forana de Mallorca.

Es tractaren temes ben interessants que afecten la nostra comarca i la visualització que se'n fa des dels mitjans de comunicació.

PAPERERIA ALMOINA

Llibreria - Fotocòpies - Objectes de regal

C/. Almoina, 10 • Tel. 971 16 80 19

CURS A LA BIBLIOTECA DE PORRERES

Margalida Roig Font
Bibliotecària

La Biblioteca Municipal de Porreres va dur a terme els passats dies 8,9,21,22,23 de novembre el curs *INICIATIVA A LA NARRATIVA POPULAR*, a càrrec de la Dra. Caterina Valriu Llinàs, Professora Titular de la UIB.

L'objectiu més general era apropar-nos a Mossèn Alcover amb una breu introducció a la seva figura i la seva obra com a lingüista, escriptor i promotor cultural. Els objectius més específics foren:

- Conèixer les característiques essencials de l'Aplec de les Rondalles Mallorquines: com i per què el va fer, com s'anà publicant, quines són les seves característiques narratives i estètiques, quins materials aplega, etc.
- Comentar la vinculació de les rondalles mallorquines amb els contes populars de la cultura occidental.
- Llegir i comentar algunes rondalles molt significatives, que ens permeten fer-nos una idea de la riquesa i varietat de l'Aplec.

• Veure quina funció poden tenir i quin paper poden desenvolupar les rondalles en la societat actual (a casa, a l'escola, en els mitjans de comunicació, etc.).

• Mostrar i valorar l'ús didàctic d'alguns materials complementaris que ha generat l'Aplec.

El curs constava d'una part teòrica amb exposició dels continguts per part de la ponent, d'exemples pràctics, anàlisi de rondalles, models de narració, propostes de lectura, etc. I una part pràctica amb l'anàlisi individual d'un petit grup de rondalles concretes.

El curs s'adreçava directament a mestres de Primària i professors de Secundària i també era interessant per a estudiants, bibliotecaris i qualsevol persona interessada en el tema proposat.

Com a comentari personal he d'afegir que tots els assistents vàrem gaudir molt amb el curs i vàrem poder ampliar els nostres coneixements d'una manera divertida i entretinguda.

PLUVIOMETRIA

Germanes Barceló-Crespí

OCTUBRE 2005

Dia 01.....	23,40	litres/m ²
Dia 02.....	05,90	litres/m ²
Dia 05.....	01,80	litres/m ²
Dia 06.....	00,50	litres/m ²
Dia 12.....	02,40	litres/m ²
Dia 14.....	07,40	litres/m ²
Dia 15.....	02,50	litres/m ²
Dia 18.....	04,70	litres/m ²
Dia 19.....	00,10	litres/m ²
Dia 23.....	03,80	litres/m ²

Total 52,50 litres m²

NOVEMBRE 2005

Dia 05.....	02,80	litres/m ²
Dia 11.....	08,80	litres/m ²
Dia 12.....	21,80	litres/m ²
Dia 13.....	12,30	litres/m ²
Dia 14.....	09,20	litres/m ²
Dia 15.....	03,30	litres/m ²
Dia 20.....	09,60	litres/m ²
Dia 23.....	05,60	litres/m ²
Dia 25.....	00,80	litres/m ²

Total 74,20 litres m²

Ca Fondda Café

PORRERES - tlf. 971 64 73 16

SABEU QUE...

...el Bisbat de Mallorca té un dèficit de quasi 11 milions d'euros? Mare de Déu!

...segons n'Estarás, IB3 és el canal autonòmic de més baix cost? Ja és veritat allò de que la qualitat va amb el preu.

...i que segons na Munarona, si no fos per UM seria tota en castellà? Au reineta, mira si te riu! Ara es deu pensar que comanda els del PP, aquesta?

... per iniciativa d'UM, el Consell Insular de Mallorca ha creat un nou canal de televisió? Na Munar deu trobar que surt poc a IB3. Ai princesa!

...és molta la gent que s'ha queixat per haver de veure forçosament el partit dels dissabtes pel canal autonòmic Balear? Cal dir que els partits que es donen per IB3, es narren a través d'un televisor i des de un estudi. I a damunt, haver d'aguantar durant dues hores, a gent poc preparada per aquests menesters.

...en Miquel Àngel Nadal ja ho ha deixat córrer i que el seu substitut ho fa igual de malament o pitjor? Es tracta d'un tal Tomàs que el dia de la seva estrena (Atlètic de Bilbao- Atlètic de Madrid) les paraules que més va emprar varen ser: sapiguent, vegiguent, tengügent, vagiga, hagiga, aparegüent, perdigüent... i moltes més que no vàrem apuntar. I a falta de bon futbol ens vàrem esclatar de riure.

...a la TVE en veure passar una pilota ens priven de la segona edició de l'informatiu balear? Pilotes per dinar, per berenar i per sopar.

...en el debat sobre el nou estatut de Catalunya celebrat a Madrid el passat mes de novembre, el PP es va quedar tot sol, a l'hora de defensar la seva tesi? La tesi d'en Rajoy i los seus, és la tesis de la mentida, l'odi, la crispació, les amenaces, el boicot... i de tantes i tantes coses més.

... dies més tard, i en el debat sobre les autonomies celebrat en el senat, en Jaume Mates va patir una empanada mental i va parlar del regne de Mallorca i ens va equiparar històricament a Catalunya? El "Pare Matas" va predicar a casa d'altri, el que mai s'ha atrevit a predicar, ni molt manco a defensar a dins ca seva.

...dit sia de pas, el 90% del discurs que el nostre president fa fer en el senat, fou en català, mallorquí, balear, o el que li vulguin dir? I el que fa més plorera és que se'l va entendre millor, en el 10% que va pronunciar en castellà. Ja ho val! Quina desgràcia que tenim!

...no gaire més de 1000 persones es manifestaren a Palma contra la LOE? Contra la LOE i davall, davall, contra qualque cosa més.

...el bisbe de Mallorca va dir que es respectàs el dret de la

gent? Es devia referir al dret de la gent a escollir, i el s'endemà el govern central va deixar ben clar que la religió no serà en cap cas avaluable. Això vol dir que no pintarà una regadora.

...el passat 3 de desembre una cinquantena de peperos mallorquins anaren a Madrid a mesclar-se amb lo més fatxa que hi ha pel mig, per defensar no la constitució, sinó allò de *Espanya solo bay una, grande, y libre?* Idò que la s'empassin. Mentre, nosaltres, brindarem amb cava català.

...l'autotaxa inventada pel PP, no ha caigut gens bé dins el sector implicat? Ara bé, s'ha d'entendre que electoralment parlant, no és el mateix un rent a car que un hotel.

...també s'han inventat una conselleria d'immigració? Això més o manco vol dir una aspiradora de vots.

...na Cirer, n'Estarás, na Frau, en Durán, en Rodriguez, i en Rotger, anaren a la seu que té la cadena Cope a Palma, per firmar un document de suport a dita emissora? Clero i PP, *tanto monta, monta tanto.*

...tots aquests i els que no hi pogueren anar, són els que feren tancar Somràdio? Idò aquests són els que en tota la seva barra i el seu morro diuen defensar la llibertat d'expressió.

...EU, PSM, i ERC, no assistiren al Palau de l'Almudaina a celebrar el dia de la Constitució espanyola? Excusaren la seva absència dient que no era la seva, per no dir que encara que l'hagin d'acatar, els importa un pebre.

...el nou PP porrerenc ja ha posat en marxa la seva maquinària electoral per tal de recuperar el terreny perdut? El seu sistema no varia gaire del que ha estat sempre el partit conservador dins la vila, que no és ni més ni manco que el de penjar-se medalles per coses que no han fet.

...el que varen perdre va ser molt, i molt els costarà recuperar-ho? Per poc que els altres es moguin això resultarà quasi impossible.

...la premsa parla que l'actual batle de Porreres no es tornarà a presentar? Problemes pels uemites porrerencs.

...el diari De Franc catalogava el punt verd de Porreres com a punt vermell? Si la gent l'empràs així com toca això no passaria.

...començar a fer fred i començar els problemes amb el subministrament de gas butà a domicili ha estat tot u? Els carrers de Porreres són estrets i el camió no pot passar.

...hi ha molta de gent que es queixa del robatori de les bosses dels envasos, paper, cartró, i vidre? Això contrasta amb que hi ha dies que no se'n duen res.

...el Consell de redacció del Llum d'Oli vos desitja un pròsper 2006? I que els reis duguin molta salut per tothom i per la nostra terra que bona falta li fa. Au idò, fins l'any que ve!

SOCIETAT DE CAÇADORS “ LA PORRERENSE” (1979-2005) EN EL SEU 25è ANIVERSARI

Joana Mora Cerdà

SOBRE EL SEU ORIGEN

La Societat de Caçadors “La Porrerense” es va fundar dia 19 de maig de 1979. Forma part de l'entramat associatiu de Porreres i possiblement sia una de les entitats més desconegudes per la majoria de porrerencs i porrerencques.

Té uns estatuts i està federada com a Entitat Esportiva. Quasi totes les Societats de Caçadors de Mallorca es varen fundar entre els anys 1978-79.

Des del seus inicis i fins ara el seu local de reunió és al Bar Ca'n Toni. Així i tot fa anys que demanen a l'Ajuntament un local propi, com a entitat, per fer les reunions amb els socis, assemblees, cursos, conferències....

Actualment compta amb 376 socis, aproximadament. Cal destacar que entre aquests associats s'hi troben dues dones.

La conversa la mantenim amb en Biel Mesquida Blanch, de 36 anys, president des de fa tres anys i amb n' Antoni Ribas Garí, de 26 anys i secretari des de fa 4 anys i la persona que subscriu aquest escrit.

N'han estat presidents:

Joan Sorell Martorell
Miquel Barceló Màs
Francesc Llinàs
Miquel Julià
Miquel Coll
Tòfol Sastre Gornals
Biel Mesquida Blanch

....la primera Junta Directiva la formaren moltes persones, recordam

n'Antoni Servera Barceló, en Sebastià Màs Rado, en Miquel Barceló Màs... i en Joan Sorell Martorell que era el president.

Aquesta societat la varen fundar caçadors, pagesos/propietaris de finques de Porreres per tal de defensar i salvaguardar les finques del terme. Llavors no hi havia cap mena de control, tothom podia anar a caçar allà on li pareixia, es produïen molts de robatoris... A les finques que pertanyen a una possessió no passava el mateix, aquestes estaven guardades pel garriguer, una figura molt coneguda a la pagesia. Així es crea un Coto Privado Social pel poble. En aquests indrets es pot anar a caçar però amb una condició, han de ser socis de la Societat.

COTO PRIVADO
SOCIAL DE
CAZA
PM 11169

És la placa que és col·loca a les finques que pertanyen a la Societat on hi poden anar a caçar tots els associats. A la vegada serveixen per delimitar les partions amb altres cotos privats.

Actualment ja estan normalitzades i es pot llegir ÀREA PRIVADA DE CAÇA.

SOBRE LES ACTIVITATS

Als programes de Festes de Sant Roc, des de fa molts anys, hi podem llegir una de les activitats més carismàtiques i emblemàtiques de la Societat: tirades locals, tirada a la guatllara; tirada al colomí...

A les passades festes de Sant Roc s'ha fet una tirada local de guatllara, una tirada al colom i a guatllara puntuables pel campionat de Balears.

En Toni comenta que quan es parla de “caçadors” immediatament el pensament ho relaciona amb escopeta, depredadors, carnisers, poc respectuosos amb el medi ambient... aquesta és la idea general que se'n té de les persones que ens agrada practicar aquest esport.

L'ACTUAL JUNTA i ASSOCIATS

L'actual Junta Directiva la formen:

President.-

Biel Mesquida Blanch

Vicepresident.-

Bernat Mesquida Cerol

Secretari.-

Antoni Ribas Garí

Tresorer.-

Pep Barceló Mas de Son Valls

Vocals.- Sebastià Barceló Nicolau

Benet Mora Mesquida

Antoni Oliver Juan

Antoni Salas Villalonga

Simó Bonet Adrover

Joan Grimalt Lladó

Antoni Bordoy Oliver

Els membres de la Junta a la vegada formen part de les diferents comissions: Guarderia i relacions amb propietaris i pagesos, esportiva, amollades i repoblació...

La Societat està regida per uns Estatuts i a la vegada per un document de Règim Intern on hi estan reflectits els drets i deures dels associats. Aquest document es va modificant i adaptant segons estableix el BOIB.

Segons explica el president: *enguany a Mallorca un caçador pot caçar 6 perdus per dia (BOIB). La Junta de la Societat de Porreres acorda que, enguany només es poden caçar 4 perdus per caçador i per dia ja que la cria no ha estat massa bona al terme de Porreres.*

El document de Règim Intern consta dels següents apartats:

Condicó de soci, de l'exercici de la caça, guarda jurat, quotes dels socis, drets i obligacions dels socis, penalitzacions, facultats de la junta...

Cada associat té una còpia del Estatuts i rep una Memòria de la Temporada de la Societat. La quota és de 70 euros anuals.

Tot associat ha de tenir en regla el permís d'arma. Els menors de 18 anys no poden anar a caçar si no van acompanyats per una persona major.

Tot caçador quan surt per foravila a caçar té l'obligació de dur el DNI, l'as-

segurança obligatòria, la llicència de caça, el carnet de soci i té l'obligació d'arreplegar els cartutxos que ha tirat.

Actualment la Societat de Caçadors té 6.090 quarterades per les quals tot soci pot anar-hi a caçar.

Parlam de la funció del Guarda Jurat, la Societat té un Guarda Jurat que té autoritat absoluta i depèn de la Junta. Passeja per tot el terme controlant als caçadors perquè compleixin les seves obligacions com a socis de l'entitat.

Són obligacions del caçador respectar les indicacions dels propietaris dels terrenys on es caça, indemnitzar els propietaris en cas de causar qualque mal, respectar els productes de les finques on es practica la caça, respectar

les indicacions del guarda jurat ...

En el cas que hi hagi alguna infracció aquesta serà lliurada a l'autoritat competent, d'acord amb el que marca la Llei de Caça i reglament.

El mes d'abril van voler festejar el 25è aniversari amb un bon dinar, durant el qual es va fer un reconeixement públic als expresidents de la Societat per part de la Federació de Caça i per part de la mateixa Societat de caçadors de Porreres.

Per acabar, el president vol aprofitar les planes del Llum d'Oli per donar l'enhorabona al soci **Miquel Rigo Martorell** que en la categoria junior (- de 18 anys) va fer Campió de Balears de Tir a Guatltera, Campió Junior de Balears de tir a Colombaina, i Campió Junior de Balears de tir a colom a braç mecànic.

MEDALLA AL MÈRIT EN ELS TRANSPORTS

Des de fa més de quaranta anys, Autocars Caldentey realitza els serveis de transport regular per carretera entre Porreres i Palma. Aquesta empresa està d'enhorabona perquè en la *XVIII Setmana Nacional del Autocar y el Autobús*, realitzades

recentment a Logronyo, es va concedir la Medalla al Mèrit en els transports de viatgers per carretera a **Jaume Caldentey Obrador**, fundador de l'empresa, a títol pòstum. Varen rebre la distinció la seva viuda **Bonaventura Grimalt** i la seva filla **Francesca Caldentey**.

EL PASSAT RECENT DEL FUTUR AUDITORI MUNICIPAL¹

Maria Barceló i Crespi

El solar sobre el que s'ha d'edificar el complex de l'auditori municipal es troba ben enmig de la Vila. Segons el projecte, la façana principal ha de ser al carrer d'en Cerdà mentre que la sortida d'emergència se situarà al carrer de l'Almoina.

Almenys durant un bon grapat d'anys del segle XX, la part que dona al carrer d'en Cerdà, va correspondre al corral de can Ribes, situat entre ca madò Miquela *Pistola* (Miquela Sitjar Veny) i can *Puça* on durant un temps visqué el cabrer Quec. El metge Bartomeu Ribes, que era d'Inca, tenia l'entrada de la casa pel carrer de sa Galla i el corral arribava fins al carrer d'en Cerdà. El corral semblava foravila perquè, a més de ser un espai ample on molts dels al·lots del poble jugaven a futbol, hi havia figueres de moro ran de can Puça i una gran alzina ran del carrer d'en Cerdà, a més de figueres i magraners. L'alzina es va convertir en un punt de referència fins al punt que un membre de la casa de davant, en Llorenç, era conegut popularment com en *Llorenç*

de s'alzina. Val a dir que de l'alzina (*quercus ilex*) queien aglans i fullaraca que s'escampava pel carrer d'en Cerdà. La paret que tancava el corral era més aviat baixa, potser uns dos metres d'alçada. Era una paret vella que tenia un forat a la part del carrer i no travessava a l'interior del corral. La gent quan passava pel carrer (quan encara no estava asfaltat) aixecava pedres que destorbaven i les tirava dins el forat.

Més envant, la casa fou comprada per Bartomeu Melià *Boterí*, i al corral s'instal·laren diverses indústries dels germans Bartomeu i Pau Melià (abans els *Boterí* havien tingut ferreria a la cantonada dels carrers Pou Florit i fra Bonaventura Sitjar). Durant la guerra civil ja hi fabricaren material de guerra. No sols funcionà la ferreria sinó també fusteria i diverses activitats relacionades amb la indústria agrícola. Encara moltes dones recorden haver-hi fet feina: xapar albercocs, triar albercoc sec, encaixonar albercocs, triar bessó d'ametlla, preparar caixons de figues seques i pans de figa...

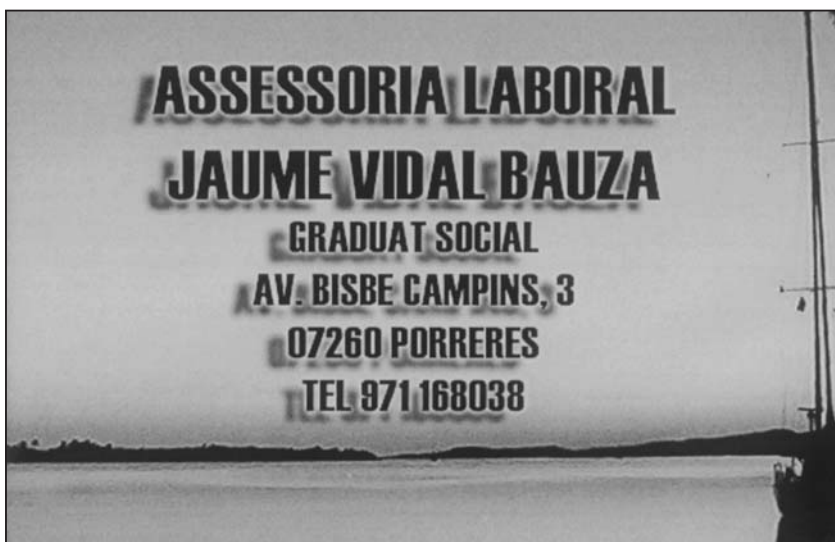
Amb posterioritat, quan els *Boterí* compraren part de la possessió de Sa Torre, al carrer d'en Cerdà destinaren unes habitacions a la venda de peres i altres fruites i obriren uns grans mostradors.

Tota la gran activitat que dia rere dia tenia per escenari les portasses de can *Boterí* va anar disminuint cap als anys noranta fins a eclipsar-se del tot.

L'amo en Joan Boira de Felanitx es féu amb una part dels magatzems que avui ja són propietat municipal. En un futur no molt llunyà sembla que serà l'accés al conjunt de dependències de l'auditori.

Pel que fa a la vessant del carrer de l'Almoina, l'actual entrada al cinema era una portassa ampla a veïnat de can *Camia*, on pels darrers dies feien ball de carnaval. En *Camia* era un home que anava de negoci de peix. Tenia una filla que es casà amb un metge català que nomia Antoni. A mitjan portassa hi havia un pou molt bo. A l'altra part de carrer s'ubicaven els cups de cas Notari. Les dones que preparaven polpa i altres treballs relacionats amb l'albercoc anaven a cercar aigua al dit pou. La polpa era posada dins botetes i s'exportava. Tot això devers l'any quaranta.

Anys més tard s'edificà el Principal Cinema, que va ser un dels millors del seu temps i també veié tancar les seves portes abans que acabàs el segle XX. El desig de molts porrerencs i porrerencques és que ben aviat aquest espai, ben necessari a Porreres, pugui de bell nou tenir una funció com a local cultural.

1.- La major part de les dades han estat facilitades per Àngela Crespi Sitjar *Pistola*, i formen part dels seus records personals. N'Àngela va néixer i ha viscut més de vuitanta-dos anys al carrer d'en Cerdà, núm. 25, ran del futur auditori municipal.

FRASES FETES I LOCUCIONS (XIII)

Joan Servera Nadal - Gaspar Barceló i Barceló

Qui és que mai no ha dit o ha sentit a dir:

Mal camí passar-lo prest
 Mentre hi ha vida hi ha esperança
 No hi ha més sord que es qui no hi vol sentir
 El varen du a escoltar es sermó
 No voldria estar dins sa seva pell
 M'ha entrat per una orella i m'ha sortit per s'altra
 No és lo mateix anar per pla que per muntanya
 Si vas tot sol sempre faràs lo que voldràs
 Sa lletra per ses anques entra
 Ser una desgràcia
 Ploure damunt banyat
 Uns neixen amb estrella i altres neixen estrellats
 Es papers canten
 Es cap ja no li tira
 Ser un barrut
 Fer sa miloca
 Fer curt
 Trobar-se amb sos calçons baixos
 Hi va deixar sa pell
 Fer s'espès
 No tenir fre
 Posar en remull
 Perdre es fil
 Fotre un ventallot
 Qui ho havia de dir
 Contar romanços
 Tenir rampa
 Tenir es cap a fer

Quedar de pedra
 Tal faràs tal trobaràs
 Qui no corre vola
 Si sa gent no sopàs es metges no dinarien
 Fer un desbarat com un temple
 Ser cul i merda
 Això pareix una casa de putes sense llum
 Dir poques paraules però ben dites
 Xerrar sense cridar
 Que et compri qui et vulgui
 Mos hem conegut més pobres
 Qui l'agafa és seva
 Ser més bo que mel
 Un sac buit no s'aguanta
 Passetjar un bon memeu
 Ara va de bo que de bo va
 Aquest du més fums que un tren
 Ser un cap de suro
 Deixar a l'estacada
 Fer-ho tot a grapades
 Tirar-se de cap
 Poder anar amb sos ulls clucs
 Prendre pes pito des sereno
 No li veig cap sortida
 Més val boig conegut que savi per conèixer
 Passar pàgina
 Això és el que hem de fer tots, passar pàgina i mirar cap endavant, i que el 2006 sigui millor per tothom.

Salut i Molts d'Anys !

Barbara-Art
 DECORACIÓ - ANTIC

Gabriel Cortés

MESTRE ARTESÀ LLAUNER
 FANALS MALLORQUINS - RESTAURACIÓ DE METALLS

Pl Molí de n'AMENQUAL, 10 - Telèfon i Fax 971 64 72 41 - 07260 PORRERES

INFORMACIONS DES DE L'INSTITUT DE PORRERES

IES Porreres

El passat dia 20 d'octubre a l'institut, varen celebrar el dia de les verges. Volem agrair a na Maria Picó per la seva col·laboració desinteressada i per lo bons que varen esser els bunyols.

L'IES Porreres ja no és el mateix que a començament de curs. Ara ja ens ha arribat tota la dotació de mobiliari i material didàctic. Ara la feina principal és anar perfilant aquelles millores que creim oportunes anar fent i, per això, ja hem tingut durant aquests dies la visita de tècnics de la Conselleria per analitzar les coses que es podrien dur a terme, ja en el present curs.

El que realment fa falta és l'electricitat. Esperam que GESA vengui prest a fer la connexió de la xarxa elèctrica, al transformador habilitat per a les necessitats de l'institut.

Des del passat mes d'octubre, ja tenim al centre una professora més, per cobrir les necessitats de l'alumnat en matèries de desdoblaments de les àrees de Matemàtiques, Física i Química i Tecnologia.

D'aquesta manera pensam que amb la plantilla actual, ja tenim cobertes la majoria de les demandes que vàrem fer a la Conselleria des de principis de curs.

El passat dia 30 de novembre vàrem rebre la visita de la inspectora, n'Elisa Martorell, i vàrem parlar sobre els criteris i procediments d'avaluació. Des d'aquí volem agrair la seva col·laboració i la total disponibilitat per ajudar-nos amb tot el que faci falta.

En el mes de desembre tenim previst dur a terme moltes activitats i tallers, sobretot, els dies 7,9,12,13,14,15 i 16 de desembre. Entre d'altres tenim previst:

- Fer una sortida amb bicicleta per visitar les instal·lacions de l'empresa Xampinyons Sampson, (professorat de l'IES).

- Taller de reciclatge i compostatge i tractament de residus perillosos (Mallorca Recicla)

- Taller d'anorèxia i bulímia (Cati Burguera, treballadora social de l'Ajuntament de Porreres)

- Taller de jocs solidaris (Dir. Gral. de Joventut, Consell de Mallorca)

- Tallers interculturals, jocs de contacte i primers auxilis (dir. Gral. de Joventut, Consell de Mallorca, Educador de Carrer de la Mancomunitat del Pla, i la col·laboració de l'Assistent Social de l'Ajuntament de Vilafranca).

Volem donar les gràcies al suport que rebem dels ajuntaments de Vilafranca, Montuïri i Porreres, ja que sense la seva ajuda i col·laboració seria difícil poder dur a terme la majoria d'activitats previstes.

Com totes les famílies de l'alumnat que va a l'IES Porreres saben, ja s'ha obert el termini de les eleccions per constituir el Consell Escolar de l'institut. Vos recordam que dia 16 de desembre és el darrer dia per presentar candidatures. Es pot passar per la secretaria per recollir els impresos, de 9 a 13 hores.

Tal com estableix el Decret 120/2002, pel qual s'aprova el reglament orgànic dels òrgans dels instituts d'educació secundària, l'article 9 diu:

2. El consell escolar dels instituts de menys de dotze unitats estarà compost pels membres següents:

- a) El/la director/a de l'institut, que en serà el president.

- b) El/La cap d'estudis.

- c) Cinc professores o professors elegits pel claustre.

- d) Dos representants dels pares, mares o els tutors legals dels alumnes.

- e) Tres representants de l'alumnat.

- f) Un representant del personal d'administració i serveis.

- g) Un regidor o representant de l'ajuntament del municipi on es trobi situat l'institut.

- h) El secretari de l'institut, que actuarà com a secretari del consell, amb veu però sense vot.

Des d'aquí volem aprofitar l'oportunitat d'animar a totes i tots els membres de la comunitat educativa a participar en aquestes eleccions. En el proper número d'aquesta revista, segurament ja tindrem els noms de tots els membres que constituïran el Consell Escolar.

Per acabar, el Claustre de professores i professors, i el personal no docent que treballa al centre, vos desitjam un feliç any nou i, sobretot, molta salut i alegria.

FEIM TEATRE

Col·legi Verge de Montis-sion

Des de fa uns anys funciona en el nostre Centre, com activitat extraescolar, organitzada per l'Ampa, un Taller de teatre, que té com a objectius: aconseguir habilitat per a l'expressió oral, identificar-se amb altres personatges, enriquir el vocabulari, treballar en grup i, sobretot, gaudir del que estan fent, sense oblidar el plaer que senten totes les famílies i espectadors davant les seves actuacions.

Deixar de ser un mateix per uns instants, posant-se en la pell d'un altre personatge, és una experiència meravellosa i molt enriquidora en tots els sentits.

Aquest curs també hem introduït el teatre dins l'aula. "La capsa de somnis", que ens ha arribat com a préstec de la Fundació la Caixa, ha servit per encetar les nostres representacions teatrals. Dos grups de cinquè, deixant volar la seva imaginació i creativitat, ens varen deixar bocabadats amb l'escenificació de "Na Catarineta" en el mes de novembre.

Seguint amb la mateixa línia, hem rebut unes maletes de la Conselleria d'Educació i Cultura-Consorti per al Foment de la Llengua Catalana, dins el programa Escola de lectura 2005-06, que contenen un llibre per a cada alumne i uns elements per a la representació. "La rateta que agranava l'escaleta", "Na Ventafocs" i "Aladí i la llàntia meravellosa" són els títols que estam treballant. Aquesta experiència comença amb una lectura de l'obra elegida, distribució dels personatges, assajos, errades, encerts, elecció de música, vestits, escenari, i un llarg recorregut, fins arribar al dia de la representació.

PLANS DE PENSIONS

ARA
AVANTATGES IMMEDIATS

Estalviau impostos pensant en el futur

 BANCA MARCH

LES MANS AL FOC (XXXVIII)

TRAGÈDIA

Joan Sorell Adrover

En la Poètica d'Aristòtil hi ha tres passatges importants relatius a la noció de tragèdia. En un d'ells s'indica que "la tragèdia és una imitació, no de persones, sinó d'acció, de vida i de felicitat i misèria". Per això la tragèdia és possible sense personatges, però no sense acció. En un altre passatge es diu que en la tragèdia s'han d'imitar accions "que suscitin la pietat i el temor". En un altre passatge, finalment, es precisa que l'excitació de la pietat i el temor és la purga d'aquestes emocions, una purga que l'Estagirita havia descobert ja en la música. Tots aquests passatges —analitzats i, en darrer terme, acceptats per centenars de comentaristes— poden interpretar-se o com una reflexió sobre la forma literària tragèdia o com una anàlisi de la tragèdia i del sentiment del tràgic. És aquesta darrera anàlisi la que m'interessa.

Segons Nietzsche, Aristòtil comprengué malament la tragèdia. Pensa que les emocions tràgiques són emocions depriments. Si fos aquest el cas, la tragèdia seria efectivament estranya a la vida i es necessitaria, com Aristòtil proposava, exaltar les emocions tràgiques per alliberar-se d'elles. La resignació enlloc de l'acceptació valerosa del destí, l'amor fati, orgullós del seu propi coratge, serien conseqüència d'això. Però la tragèdia no és per a Nietzsche una purga: és un tònic, que beuen i estimen totes les èpoques fortes i tots els caràcters forts. Doncs només així, proclama el filòsof, seran capaços de sentir el dolor com un plaer. "Una de les proves de la consciència de poder en l'home —escriu Nietzsche— és el fet de que pot reconèixer el caràcter horrible de les coses sense una fe final".

Ara bé, seria un error —que han comès varis intèrprets de Nietzsche— suposar que el filòsof es contenta amb oposar la guerra a la pau, la crueltat a la bondat, el sofriment a l'alegria. De fet, Nietzsche no predica a Dionís, sinó a Apol·lo: "a un Apol·lo que ha estat capaç de dominar a Dionís". És característic de Nietzsche que no vulgui extirpar les passions (com segons ell, ho fa el cristianisme), sinó domar-les.

A Porreres encara vivíem petites tragèdies quotidianes, ja molt a prop de la finalització de la Guerra Civil, encara que a l'Ajuntament, i ho dic amb modèstia, miràvem de posar

Caiguts de Porreres lluitaren a diversos fronts de la península.

remeï a tot allò que queia en les nostres mans. No obstant això, a l'hora de destacar alguns acords presos durant el temps en que vaig formar part del consistori, m'he estimat més que fossin de sessions en les quals jo no hi era present, un fet que es donava sovint, però no creieu que vulgui amagar coses. Vegem que diu una part de l'acte de la sessió ordinària del dia 14 de març de 1939: "Llavors, per unanimitat s'acordà un suplement de crèdit per reforçar la consignació del capítol 111è., article 2on. De vint-i-un mil trenta i una pessetes amb cinquanta cèntims en càrrec a l'excés d'ingressos sobre el pagament de l'obligació contraeta en l'adquisició del Pati d'en Marimón per destinar-lo a mercat de bestiar i poder du a efecte les obres de reforma del carrer de Ciutat en la part dreta, entrant, de conformitat amb allò disposat a l'article 11è. del vigent Reglament d'Hisenda Municipal, l'informe d'aquesta Intervenció i dictamen de la Comissió d'Hisenda".

Però el que més exaltava a les hores el sentiment tràgic de la gent del poble, i el meu en particular, era la llista dels Caiguts, els morts en la guerra de la localitat de Porreres del bàndol nacional. Aquests són els noms, per ordre alfabètic: Antoni Adrover, Gabriel Barceló, Rafel Barceló, Esteve Bassa, Andreu Bonnin, Miquel Bover, Antoni Bover, Antoni Jaume, Gabriel Lliteres, Nadal Lliteres, Bartomeu Mates, Jaume Melià, Gabriel Mesquida, Joan Miró, Llorenç Moll, Antoni Mora, Jaume Mora, Joan Nadal, Sebastià Nicolau, Jordi Nicolau, Joan Roig, Francesc Rosselló, Mateu Vaquer i Miquel Veny.

ESPÀI ESCOLAR

CREACIÓ

INFORMACIONS DES DEL CP ESCOLA NOVA

CP Escola Nova

La nostra escola comença a fer honor al seu nom : ESCOLA NOVA, perquè el curs passat un grup de tècnics va considerar que el centre havia de passar pel "quiròfan d'obres". Per això, a l'estiu començaren a fer-li operacions: nova instal·lació elèctrica, sistema de climatització, adaptació de l'edifici per millorar la protecció contra els incendis i supressió de barreres arquitectòniques, nova construcció de dues aules, redistribució de les dependències, aula d'informàtica. . .

Al setembre, i perquè els nostres alumnes poguessin començar les classes ,tots els mestres, alguns ajudants i l'equip d'obres férem una feinada per tenir-ho tot a punt ja que sabíem que les obres no s'acabarien fins més envant.

Enguany pensàvem que seríem poquets perquè ja no tenim els grandolassos d'ESO, però resulta que tenim l'escola ben plena, i fins i tot hem hagut de desdoblar el grup de 3 anys.

Esperam que en acabar les obres l'escola faci vertader honor al seu nom posat ja fa més de 25 anys i que els nombrosos alumnes que tenim se sentin orgullosos de ser de l'Escola Nova, no només per les instal·lacions sinó també pel bon clima d'amistat i familiaritat que hi ha entre tots els membres de la comunitat educativa.

TOT EL QUE NECESSITES PER PRACTICAR EL TEU ESPORT

Carrer d'en Sala, 7
07260 PORRERES

esportesplai@terra.es
Tel. 971 16 83 13

A COPS DE SANG

*Els plors són molts.
Els solcs dels camps són erms,
no hi creix el blat, si el foc ha pres
a mans dels folls. A cops de sang,
fan matx...*

*El sol es pon,
els nins i els vells
són blancs del dard,
quan uns, amb tirs, amb macs,
els fer -amb cops tan forts !, de dol !-.
De nit, no se sent ni un bri,
ni es veu cap raig -tot fosc-.
La mort, que neix...*

*El cel es fon, la mar que cruix
si ells, amb punys
i dents, fan talls als colls
dels sans... Els ulls ben clucs,
els mots són sords
i cecs, i muts,
si es perd la veu, a cops
de falç, quan fuig
el seny, la llum, el nord...*

*Els crits dels morts, són molts,
a mans, d'un pocs...
Un cos, ben fred
a dins un solc, de pams i forcs,
-del call ben roig, de pols, de fang-,
un pal amb creu, un ai! Al cor...
Els planys, cap baix,
la por... El corc
del mal, és gros
i creix...*

Fa oi !!!

*joan pomar mir
del llibre tacats de sang*

ANTÒNIA JUAN, MADÒ QUELcolla: PINZELLADES D'UN TEMPS QUE S'HA Esvaït

Maria Barceló i Crespi - Joana Mora i Cerdà

Antònia Juan Sagreres, madò Quelcolla va néixer a Porreres dia 15 de març de 1906. Està a punt, doncs, de convertir-se en centenària. És una dona afable que, tot i tenir molts anys, encara manifesta una gran vitalitat. Els déus li han concedit el do de conservar el cap ben clar i una salut bastant acceptable. Quina sort!

Llum d'Oli ha volgut felicitar-la per endavant i ha decidit fer-li una entrevista en què es repassi la seva trajectòria personal al llarg d'un segle. L'itinerari dels seus records discorre, preferentment, pels anys de joventut i de maduresa. Com tota persona la seva vida està plena de llums i d'ombres, d'alegries i de penes. Això no obstant, no hi ha dubte que li ha tocat viure uns anys decisius de la història, quan s'han produït grans canvis en tots els terrenys i tal vegada de manera més notòria a l'àmbit social i econòmic. Madò Quelcolla, de tot això, n'ha estat testimoni.

Llum d'Oli: Quins són els records de la vostra etapa escolar?

Antònia Juan Sagreres: *Hi vaig anar fins als deu anys i sortadament vaig aprendre a llegir i escriure. En un primer moment vaig assistir a classe a ca les monges de la Caritat per després passar a ca la mestra Mesquida que exercia on més endavant seria el forn de ca'n Pistola, a l'actual carrer de l'Almoina núm. 22.*

Ll O: Altres recordances de la vostra infantesa ...

AJS: *Jugàvem a agulles a l'enclavat; combregàvem dues vegades, la primera als set anys i una altra més solemne als deu ...*

Ll O: I de la primera feina?

AJS: *Als setze anys em vaig posar a treballar a la sabateria, ubicada en aquells primers temps a una portassa i n'era l'encarregat mestre Pep Cremo, casat amb na Frare. Vaig participar en el trasllat de l'empresa al nou emplaçament del carrer de Passaraix i una de les encarregades va ser na Maria Rubina. La meva feina era de talladora. Quan don Nilo va quebrar se'n feren càrrec uns llucmajorers. Va ser una empresa certament important a la Vila perquè donava feina a molta gent. De seguida que sonava el "pito", a l'hora d'entrar, es veia la gent córrer cap avall. Val a dir que el "pito" sonava a l'entrada i a la sortida i el sentien de ben enfora. Hi vaig treballar des dels setze anys fins als vint-i-cinc quan ja estava embarassada de quatre mesos. Cobrava deu reials la setmana (2'5 pessetes) i mai vaig estar assegurada la qual cosa és prova evident de les precàries condicions laborals.*

Ll O: Ara que aviat la banda de música serà protagonista destacada perquè celebrarem els 150 aniversari de la seva fundació que en recordau de quan vos éreu jove?

AJS: *La banda anava per tot, i record que l'amo en Pere Negre en va ser el director.*

Ll O: Qui era el vostre marit?

AJS: *El meu home, Bartomeu Riera Matamales, no era porrerenc tot i que hi va viure molts anys. La seva família procedia del llogaret de Son Macià, en el terme de Manacor, i s'establiren a la possessió de Bellviure a Porreres. Per això el vaig conèixer.*

Ll O: Temps enrere, com se celebrava la festa de Sant Roc?

AJS: *La bandera, el ball, els toros... Encara veig les figueres de moro ran del molí d'en Lluc, a n'Hereveta, on tenien lloc les corregudes de bous. Una vegada, l'apotecari Soler que feia de Tancredo va caure quan el bou agafà l'alfalç.*

Ll O: Feis un poc de memòria i digau-nos la impressió que vos va causar el primer cotxe que vàreu veure.

AJS: *L'anomenaven un carro de foc.*

Ll O: El menjar d'un dia normal ...

AJS: *Un poc de tot el que teníem. Algunes coses que avui molts no han tastat mai: pa amb saïm i sucre, tel de llet damunt pa (era mel!), sopes de llet, llengües del papa... Tot s'aprofitava, inclosos els eriçons i els conills de rata. He de reconèixer que a casa sempre matàrem dos porcs i el que es diu fam no en vaig passar.*

LI O: Això dels eriçons...

AJS: *Sí, els eriçons es menjaven. Els feien caminar, els pegaven un cop amb la bufadora, els inflaven amb una canya i després eren escaldats, pelats i rostits.*

LI O: I les llengües del papa?

AJS: *El bescuit o l'ensaimada ja rostida es posava en remull amb llet i després s'arrebossava passant per vermell d'ou i galleta picada. Acte seguit es fregia.*

LI O: Quan anàreu a Ciutat per primera vegada?

AJS: *Ja era gran. Tenia deu o dotze anys i vaig estar llogada amb la meva germana Magdalena a una casa prop del Banc de s'Oli. La senyora, donya Aina, em va regalar les primeres arracades.*

LI O: Sobre el festeig ...

AJS: *Què ha canviat! Només dos detalls: ben alerta que el novio et fregàs amb un dit i a les 9 del vespre, quan tocaven la queda, havia de partir cap a ca seva. Els dimarts, dijous i el cap de setmana eren els dies d'anar a festejar. A tall d'exemple, una estona aprofitada per festejar era després del sermó de Quaresma a l'església, quan les parelles anaven passejant fins a l'estació per veure arribar o partir el tren.*

LI O: Digau alguna cosa sobre la vostra família.

AJS: *El meu pare es dedicava a fer gavetes per a vinya i clots per a arbres. Li va pegar gota als trenta cinc-anys i en va estar set de ben malalt. He tengut dues filles, na Catalina i n'Antònia, i un fill que es va morir.*

LI O: És ver que al forn les dones s'esmolaven la garrova?

AJS: [Riu...]. *Mentre esperaven que treguessin el pa o la coca hi havia temps per parlar de les coses més diverses. Calia vigilar per tal de no confondre el pa o la coca amb el d'una altra dona i per això sovint a cada casa tenien un senyal propi, potser fet de la mateixa pasta.*

LI O: Heu sentit a dir si hi havia bruixes i si es donava mal bocí?

AJS: *Sí però no sabia dir com, on o quan.*

La conversa amb madò Quelcolla podria allargar-se molt més. Té moltes vivències acumulades al llarg d'un segle. Aquestes poques pinzellades són mostra suficient per entreveure la manera de viure temps enrere, diferent a la d'avui, però no per això menys apassionant.

Germans Leiva

Pare Bartomeu Pou, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 75 10 28 - Fax: 971 75 05 67

Antonio Marqués, 2
07003 PALMA DE MALLORCA
Tel. 971 76 34 92 - Fax: 971 75 19 63
www.viajespegaso.com

Anàlisis Clíniques

Antònia Sastre Barceló
Farmacèutica

Consulta: Dilluns, dimecres i divendres
de 8:30 a 10 hores

Carrer l'Almoïna, 49
Tel. 971 64 70 84

Assegurances: Adeslas, Asisa-Muface, Agrupació Mútua, Axa-Mare Nostrum, Imeco-Caja Salut, Groupama, L'Aliança, Novomedic...

EL DEBAT POLÍTIC A PORRERES

Continuam amb aquesta secció que vol proporcionar un espai de debat perquè els partits polítics que es presenten a les eleccions a Porreres puguin aportar els seus punts de vista sobre aspectes de política municipal. La redacció de la revista tramet les preguntes a tots els partits i es publiquen aquelles que han arribat abans de tancar l'edició. Se'ls demana que les respostes no tinguin més de quinze línies. També hi ha un espai de contrast amb els ciutadans, triats a l'atzar, perquè expressin la seva opinió.

Trobau que la circulació ha millorat a Porreres?

Unió
Mallorquina

No ha enviat cap resposta.

No ha enviat cap resposta.

És evident que s'ha produït una millora respecte dels embussos que provocava la

doble circulació a la majoria de carrers, encara que s'haurien de fer millores com canviar algunes direccions prohibides o llevar-ne d'altres. En tot cas, s'ha fet per bé, és clar, i ja era ben hora que es fes la reforma. Deviem ser un dels darrers pobles en fer-la i encara no entenem per quin motiu. Així i tot es podrien millorar també altres aspectes:

- Aparcament només a una banda, tal com fan des de fa temps a la majoria de pobles de Mallorca. Gestionar llocs adients per aparcar camions que no dificultin la visibilitat en entrar o sortir de les rondes o que no ocupin llocs públics d'esbarjo o els facin malbé.
- Facilitar que anar a peu no sigui un rosari d'obstacles i una ziga-zaga constant. Millorar i eixamplar voreres per poder anar a peu com la cosa més natural del món.
- Establir prioritats en algunes zones per a vianants i bicicletes, com per exemple accessos a les escoles i a l'institut ben senyalitzats.
- Fer o recuperar camins de tres peus per anar a peu a passejar, a Montisíon, etc. Fer igualment carril bici per anar a l'institut, a Montisíon, etc.

- Fer campanyes que potenciïn l'ús de la bicicleta o anar a peu tals com concursos, cartells, activitats, premis als bons vianants, etc.

- Fer complir les normes obligatòries de conducció dins el casc urbà (perquè això no sempre es fa).

Al nostre poble amb aquests carrers estrets i amb una gran quantitat de cotxes es feia necessari fer una reforma circulatoria. El nostre partit vol donar suport a aquesta iniciativa, ara bé, encara que la intenció és bona, nosaltres creim que haurien d'haver posat un poc d'interès i pensar-la un poc més, s'haurien d'evitar les volteres innecessàries pel centre de la vila amb unes direccions prohibides mal posades que perjudiquen la mobilitat del cotxes que era del que es tractava, vigilar el mal estacionament de vehicles que impedeixen la circulació i la dificultat d'alguns carrers per accedir a les rondes. Pel que fa a les rondes, els pobres camions no hi caben a l'hora d'aparcar, no degueren pensar en ells quan es varen fer, o només es pensaven que hi passarien bicicletes?

	per amunt	per avall
 Unió Mallorquina	No ha enviat cap resposta.	No ha enviat cap resposta.
	No ha enviat cap resposta.	No ha enviat cap resposta.
	La bona acollida per part del professorat que han tengut les Jornades d'estudis locals de Porreres del passat mes de novembre.	L'institut que s'ha construït no ha seguit el projecte inicial que es va fer durant el Pacte de Progrés i ara no es pot ampliar per fer més aules per Batxillerat. A què s'han destinat aquests euros que s'han retallat?
	Els montuïrers tenen un bon accés a l'aparcament del Cementiri Municipal de Porreres.	El fred que han passat els nins a l'Escola Nova.

ELS CIUTADANS OPINEN

Agustina Ferrer Ferrà - Aina Sorell Rueda

Trobau que la circulació ha millorat a Porreres?

Gerard Aragunde García. 27 anys

Jo crec que aquesta reforma no ha estat ben estudiada perquè has de fer més voltes que mai per arribar a un lloc, hi ha massa indicadors de direcció prohibida. A més falten indicadors de prohibit canviar de direcció perquè no veus que un carrer és direcció prohibida fins que ja hi has girat. Així i tot era necessari fer alguns canvis però només en alguns carrers.

Rafel Rosselló Soler. 42 anys

Pens que aquesta reforma circulatoria

està pensada per fer bé, és a dir, per evitar els accidents en els encreuaments dels carrers i en els carrers estrets. Però crec que alguns indicadors estan mal col·locats i fins i tot en sobren alguns. Ara bé, és una bona reforma i l'únic que cal és acostumar-s'hi perquè segur que d'aquí un temps anirà millor. Falta pràctica.

Miquel Juan Mora. 30 anys

Creo que en general la circulació ha millorat a Porreres però pens que això de fer sentit únic a quasi tots els carrers no és gens viable. Crec que només era necessari fer de sentit únic aquells carrerons més petits i els carrers llargs i principals deixar-los com estaven perquè sinó és un desastre.

Francisca Binimelis. 44 anys

La circulació a Porreres no ha millorat gens ni una mica. Ara circular pels carrers de Porreres és un desastre. Hi ha massa indicadors de direccions pro-

hibides i pens que només eren necessàries en alguns carrers principals i no a totes les travessies. Ara hem de fer més voltes que mai. El tema de l'aparcament també és un problema, sobretot per qui no té portassa.

Encarna Taberner Palerm. 29 anys

La millora de la circulació no fa llarg. Crec que només era necessari fer reforma en els carrers més llargs i importants i deixar fer els carrerons. Supòs que molta de gent també opina el mateix perquè ja han hagut de rectificat en molts de carrers i llevar indicadors que havien posat.

Estanc Can Poo

Segells de goma. Tota casta d'impresos d'impremta.

Havans gravats per a festes.

Llibres de text. Revistes. Articles de papereria.

Juguetes. Perfumeria. Articles de regal

Avinguda Bisbe Campins, 12. • Porreres.

Tels. 971 64 70 24 - 971 64 78 70

Bar - Restaurant
"SES FORQUES"
 Cuina Mallorquina i de Temporada

Menús diaris i menjar a la carta Paelles, fideuas, carn a la pedra,...

Ctra. Porreres - Montuïri, Km. 0,500 - PORRERES - 07260 - Tel. 971 16 81 76

PORRERES: TERRA D'ACOLLIDA?

Cesca Roig Sampol

El passat dissabte dia 26 de novembre a la Casa Cultural de Sant Joan, es va dur a terme una xerrada-col·loqui sobre immigració amb el títol "El pla terra d'acollida: immigració, acollida i integració al Pla de Mallorca". Aquest acte estava emmarcat dins la III trobada comarcal organitzada pel PSM i el seu objectiu era parlar sobre el fet de la immigració i com facilitar eines d'integració. A la taula rodona hi estaven convidats, entre d'altres, una mediatadora cultural, una coordinadora de taller de llengua i cultura de l'IES Berenguer d'Anoia d'Inca i, sobretot, col·lectius d'immigrants: un senegalès, marroquins, bolivians, argentins, colombians... així com n'Aurora i en Gabriel, un matrimoni de romanesos i n'Erich d'Alemanya, tots tres residents al nostre poble de Porreres.

La fisonomia dels pobles del pla i de tots els pobles de les illes en general ha canviat en poc temps, han passat de ser pobles amb una població autòctona a ser pobles amb un gran nombre d'habitants que provenen d'altres indrets del món.

Per una banda trobam el col·lectiu d'estrangers que ha triat la nostra illa

per viure-hi però que no han vingut aquí per necessitats econòmiques, aquest és un col·lectiu que podem anomenar turistes permanents, la majoria d'ells no s'integren i viuen a l'illa com si visquessin al seu propi país d'origen. La tranquil·litat i sobretot el clima són les seves prioritats, la llengua i la cultura no s'inclouen dins les seves necessitats o inquietuds. Aquest col·lectiu s'autoexclou de la societat d'acollida i forma els tan temuts guetos.

Per altra banda tenim els que arriben a la nostra illa per treballar, arriben amb l'esperança de poder millorar la seva situació i viure dignament. Deixen tot el que tenen: casa, família, amics ... perseguint un somni, una esperança de millora per a ells i sovint per als que han deixat enrera.

Les raons del matrimoni romanès i de n'Erich i la seva família per deixar el seu país són totalment diferents. En Gabriel conta que van venir a Mallorca per millorar la seva situació i fugir d'un règim totalitari, les raons de n'Erich i la seva família no van ser econòmiques sinó de qualitat de vida. En Gabriel pensa que els immigrants han d'aportar alguna cosa al país d'acollida, la res-

ponsabilitat d'integració també és seva, han d'estar oberts i disposats a integrar-se. Ambdós coincideixen amb la bona acollida que han tingut al poble de Porreres.

Segons la mediatadora, el col·lectiu marroquí és el més nombrós i el que presenta més problemes d'integració. La seva indumentària i alhora tret identificador (gel·laba o caftà i el xador o mocador) ja els discrimina. Els magribins també tenen por, tenen por que els seus fills no perdin els costums i valors del seu país i no s'interessin pels costums de l'illa i manco per la llengua.

Però pensem per un moment que seria de les terres de Sa Pobla sense la mà d'obra marroquina?, que seria del sector de la construcció sense la mà d'obra de tants i tants romanesos?, les terres de Porreres fora la mà de tots els colombians que la treballen? ...

Hem passat de ser una terra d'emigració a una terra d'immigració en poc temps, i el problema és la manca de memòria històrica que tenim quan ens toca el paper d'acollidors. No feim cas dels drets humans, no feim res quan

UG FUSTERIA

LLITERAS GARI

Portes i Cuines fetes a mida

C/. Major, núm 61 - 07260 PORRERES (Mallorca)

Taller: Ctra. Porreres - Montuiri, Parcela 250

Telef. i Fax 971 16 84 66

Bar Pub

ES FAROLET

L'Almoïna, 58 - PORRERES

som conscients que 20 persones viuen dins una mateixa casa en condicions infrahumanes, no feim res quan es veta l'accés a diverses activitats a nins immigrants, no feim res... No hem d'oblidar que molts dels nostres padrins també van haver d'emigrar a països tan diversos com Argentina, Alemanya, França ...

Per part del Govern hi ha una manipulació populista en temes d'immigració. El Govern i el Consell hi dediquen un pressupost mínim i ridícul, i en canvi la televisió IB3 té un pressupost 8 vegades més alt. El Govern Balear reforça la creació de cases regionals que allunyen encara més el fet d'integració, quan els espais s'han de poder utilitzar per part de tots els ciutadans sigui quina sigui la seva nacionalitat o procedència. Ens fan creure que els immigrants baixen el

nivell intel·lectual del país i això és una altra gran mentida, entre els immigrants hi ha metges, mestres, enginyers, filòlegs... gent ben preparada, gent amb coratge suficient per deixar el seu país.

La realitat no és el que ens fan creure: *liberté, egalité, fraternité*. La nostra veïna França ha sofert les conseqüències de fer creure que tots tenien els mateixos drets quan la realitat ha estat una altra. Podria ser un gran problema a llarg termini i nosaltres ho hauríem d'evitar. No podem deixar que passi el desastre que recentment ha passat a França. Si no ens implicam un poc tots, malament rai.

No podem oblidar que la immigració és un enriquiment. El país el formam les persones, la gent que l'habita,

amb unes identitats compartides i de futur fora renunciar a la identitat d'origen. No hem de folkloritzar el passat ni fer un popurri de les diferents cultures que vénen. Tots participam de la mateixa realitat i per tant hauríem de participar dels mateixos drets i deures.

La llengua, l'idioma és el vehicle d'integració, d'aproximació a la cultura del país d'acollida. És la clau per a poder passar a formar part d'una societat. La llengua és un eix d'unió.

Tolerància, drets humans, respecte a la dona... són valors essencials per a una bona convivència. Qui sap, potser un dia nosaltres també ens veurem forçats a emigrar i llavors la seva realitat serà la nostra.

Sebastià Vidal Mas
Foto Vidal - Porreres

Avinguda Bisbe Campins, 22
Telf. 971 64 73 20

FERRERIA
Pau Juan Casas Julià
"Antic Taller Can Batxà"

TOT TIPUS DE FEINA
I ARTESANIA EN FERRO

C/. Pare Molina, 9 - baixos
07260 PORRERES
Tel. 971 166 645 - Mòb. 636 610 211
e-mail: ferreriapaucasas@wanadoo.es
www.ferreriapaucasas.com

BAR
Ca'n guillem

Tel. 971 64 74 95   PORRERES

**jaume
sastre
soler**
materials de construcció

ceràmiques i gres   bigues imitació fusta
ciments   saques   aïllants   canonades
lloguer de minicontenidors (Servei a domicili)

CARRER NOU, S/N
(SORTIDA CTRA. PORRERES-VILAFRANCA)
07260 - PORRERES
TEL. I FAX: 971 647102

Clemente Garau Vasques

Fins quan el poder dels doblers ocultarà la verdadera història? ¹

Som el nét de Climent Garau i Joan, una de les innumerables víctimes del règim dictatorial del General Franco. Vull manifestar la meua indignació en contra de l'opinió del PP respecte de la verdadera història, de la localització i identificació d'aquestes víctimes.

Visc al Brasil, que és un país subdesenvolupat i que té molts de problemes sociopolítics, però que és més avançat que Espanya en aquest sentit, ja que aquí, al Brasil, els familiars de les víctimes de la dictadura militar reberen i segueixen rebent recolzament per a la seva localització i reconeixement.

Em vaig quedar ben sorprès quan vaig saber que un jutge espanyol va condemnar a l'expresident Augusto Pinochet pels crims comesos durant el govern dictatorial a Xile. Per què aquest jutge no actua de la mateixa manera en relació a les Illes Balears? Per què el Govern de les Illes Balears tanca els ulls i no facilita cap tipus d'ajuda per a la recuperació dels fets esdevinguts durant els anys de repressió franquista, tal i com varen proposar la

resta de partits polítics al Parlament? Deu ser que, en ple segle XXI, la dreta encara té por de revelar el que realment va passar durant i després de la Guerra Civil espanyola?

Més indignat vaig quedar encara, en llegir al Diario de Mallorca el següent pronunciament d'un polític del PP: "Jamás puedo estar en contra de que se investigue toda la verdad, hay desaparecidos y fosas comunes de un lado y del otro..." i per això em vaig decidir a escriure aquesta carta. Aquest senyor s'oblida d'un detall: d'una part hi havia uns homes que volien igualtat i justícia, i, de l'altra, grups organitzats amb el recolzament de Franco, de les classes poderoses i de l'església. Qui varen ésser realment les víctimes?

Al mateix text hi ha una altra frase que vull rebatre: "Los intereses espurios de hacer héroes y culpables...". Pel que fa a això darrer, aquest senyor no s'ha de preocupar, perquè *Espanya ja va elegir* els seus herois, per exemple amb la construcció, amb milions de pessetes i

el treball forçat de molts de republicans, d'un monument als que moriren per Franco i per a Franco, al Valle de los Caídos, prop de Madrid.

En el cas específic de Climent Garau i Juan (Batle i Fill Il·lustre de Porreres) vull recordar que va ser perseguit, caçat i assassinat covardament a causa dels seus ideals que eren: educació, llibertat i drets iguals per tothom i no només per una minoria rica i poderosa que, amb el recolzament dels seguidors del Generalíssim, va ser la que el va executar.

Del Govern de les Illes Balears, el mínim que es pot esperar és que col·labori en la localització dels executats, per a que puguin ésser sepultats dignament pels seus familiars i, així, d'aquesta manera, es pugui restablir el que ha estat i segueix essent un oblit històric.

1.- Aquesta carta va ser publicada, en castellà, al Diario de Mallorca dia 20 de novembre de 2005. L'original estava escrita en portuguès ja que l'autor és del Brasil. Llum d'Oli s'ha encarregat de la traducció al català.

i ara, Solarium

PERRUQUERIA

extensions
tallats de moda
tints
banys de color
tota casta de metxes
moldejats
desarriusat
recollits
núvies
comunions
etc...

Non Estil
PERRUQUERIA I ESTÈTICA UNISEX

ESTÈTICA
depilacions
neteja cutis
decoració d'ungles
tint de pestanyes
moldejats de pestanyes
massatges
manicures
pedicures
maquillatges

obert de dimarts a divendres de 9 a 12 i de 15 a 20 h - dissabte tot el dia

C/ Passaratx, 114 - Tel. 971 166 646 - PORRERES

REIS MAGS D'ORIENT O PARE NOEL ?

Margalida Barceló i Taberner *des Misser*

Si he de dir veritat a mi això de l'entrada del Pare Noel per ca meva o per Porreres no m'acabava de fer. Ho percebia com a una "estrangerada" o, com a molt, un personatge comercial i urbà. De nina només l'havia vist pintat en alguna postal i a ca meva només arribaven els Reis. He volgut saber un poc més sobre aquests personatges i vos asseguro que n'he quedat ben sorpresa i he hagut de canviar el xip. Vos en faig cinc cèntims. La informació l'he trobada a enciclopèdies, internet i un llibre que vos recoman: *El Nadal a Mallorca* coordinat per Miquel S. Font i Poquet de l'editorial mallorquina Miquel Font editor.

El pare Noel

És un personatge nadalenc que es presenta amb diferents noms: Santa Claus, Pare Noel o Sant Nicolau. El seu origen i la seva trajectòria fins a la figura que ens visita actualment per Nadal és ben interessant. L'origen, l'hem de cercar al segle IV en el bisbe turc Sant Nicolau, famós pels seus poders miraculosos i la seva bondat amb els infants ja que lluità contra la pobresa i, especialment, la dels infants. Segons diu una llegenda, en temps de Sant Nicolau hi havia un pare molt pobre que per poder subsistir es va veure obligat a posar en venda les seves filles; en saber-ho el Sant, va anar a la nit davant de la finestra d'aquella casa, i va posar una bosseta d'or a les sabates de cada nena, això va permetre de poder tirar endavant aquell pare i les seves filles i així va començar

Saint Nicolas

la tradició de posar per Nadal les sabates a la finestra i trobar regals i sorpreses l'endemà. Al segle XI el robatori dels ossos de Sant Nicolau van estendre la seva fama per tota Europa. Fou tanta que fins i tot l'adoptaren els vikings com a estendard i els russos l'anomenaren sant nacional. És des de mitjans del segle XIII que Sant Nicolau se celebra el 6 de desembre. A Holanda, la tradició ja estava molt arrelada en aquest mateix segle i ells el van començar a representar amb barba blanca, sobre un ruc, vestit amb motius religiosos, i carregant un sac de regals per als nens bons. Ells l'anomenaven Sinter Klaas i els nens deixaven els esclòps perquè aquest personatge els omplís de regals. La llegenda holandesa canta que arriba tots els anys amb el seu vaixell Spanje, procedent de la península ibèrica d'on ha carregat les juguetes.

Aquesta tradició arribà a Estats Units a partir del segle XVII a través dels emigrants holandesos i, posteriorment, dos escriptors la canviaren. El primer, Washington Irving va escriure, al 1809, un llibre en el qual transformava Sant Nicolau en un personatge bo, que ja no vestia roba clerical, que muntava un cavall volador i llençava regals per les finestres. El nom holandès Sinter Klaas aviat va ser canviat pel de Santa Claus. La segona persona a qui devem la figura de Santa Claus va ser un professor universitari, Clement C. Moore. Ell va fer augmentar el caràcter màgic de l'home de la barba blanca, s'inspira en els gnoms per a la nova figura i li va canviar el cavall blanc per rens. Ell també va canviar els esclòps que els nens deixaven pels mitjons i va traslladar el dia dels regals de la vigília del 6 de desembre a la Nit de Nadal. Els americans comencen a celebrar Santa Claus la Nit de Nadal i a molts de països catòlics això també es va començar a fer després de la contrareforma. Tot i així, molts països protestants continuen rebent els regals la vigília de Sant Nicolau, és a dir, la nit abans del 6 de desembre.

Al segle XIX, un il·lustrador, Nast, acaba de perfilar el seu aspecte despullant-lo de qualsevol al·lusió religiosa i el vesteix de vermell. Aquella nació novella, ansiosa d'identitat, el va adoptar com a símbol nadalenc. A través del Regne Unit, que l'anomena Father Christmas, retorna a Europa i a França l'anomenen el Bonhomme Noël (que vol dir "el bon home de Nadal" i d'a-

quí ve allò de Pare Noel). El 1931 la multinacional Coca-Cola el va fer perfilar a l'il·lustrador Haddom Sundblom, semblant a com es presenta ara: vell amb barba blanca, vestit de vermell i blanc, etc. Curiosament els dos colors oficials de la beguda (blanc i vermell) envaeixen el Nadal arreu del món. Durant el segle XX ha estat una figura molt explotada i utilitzada amb finalitats comercials i objecte de grans campanyes publicitàries. Tan grossa va ser l'acceptació d'aquella confegida figura a partir de Sant Nicolau que l'església catòlica la va haver d'arribar a acceptar.

A alguns llocs de Catalunya també és tradició celebrar Sant Nicolau, amb una festa on els infants recapten llepolies, anomenada a vegades festa del Bisbetó i que conserva l'aparença originària dels sant, vestit de bisbe. A Mallorca la figura del Pare Noel es va començar a introduir a finals del XIX, de forma paral·lela a la introducció del repartiment de joguets per part dels Reis d'Orient.

Els Reis Mags d'Orient

De moment els Reis Mags d'Orient, més propis de terres càlides i catòliques, en contraposició al Pare Noel que ve del nord (encara que Sant Nicolau era d'Àsia Menor!) i de terres protestants, no han rebut tantes andanades com el pobre Sant Nicolau, però la seva història també m'ha sorprès.

Els reis són presents al Nou Testament, però l'adoració al nin Jesús, tal i com se'ns ha transmès avui en dia, obeeix a una llarga història d'adaptacions literàries i artístiques adaptades a costums de les diverses èpoques. Fins al segle VII el

nombre de reis oscil·lava entre 2 i 12. No se sap qui eren, ni d'on eren i venien, encara que s'afirma que eren més mags (entesos com a savis, astròlegs...) que reis. L'església de l'edat mitjana va dotar-los de connotacions polítiques en convertir-los en reis ja que la paraula "mag" era pejorativa (el poder terrenal sotmès al religiós). Els seus noms són ficticis i apareixen per primera vegada al segle VI a Ravenna (Itàlia). Més tard se'ls va atorgar la procedència de les tres races conegudes a l'època: Melchior, l' europeu; Gaspar, l' asiàtic; Baltasar, l' africà. Al segle XIII un bisbe en fixa les edats: Melchior, 60 anys; Gaspar, quaranta; i Baltasar, vint. A més, Baltasar va començar a ser negre a partir del segle XV! El nombre de tres es fa fixar en relació amb els presents que duien: or (la genealogia cristiana emparenta Jesús amb el rei David i l'or significava poder), mirra (per la seva naturalesa divina) i encens (naturalesa humana).

A Mallorca comencen a ser portadors de regals per als infants a finals del segle XIX.

ESTACIÓ DE TINTA

REOMPLIM CARTUTXOS DE TINTA

REFILL 24

no badis i omple els teus cartutxos

estalvia el 80% de les despeses d'impressió des de 5 € cartutx inclosa la neteja per ultrasò • garantia de tinta d'alta qualitat

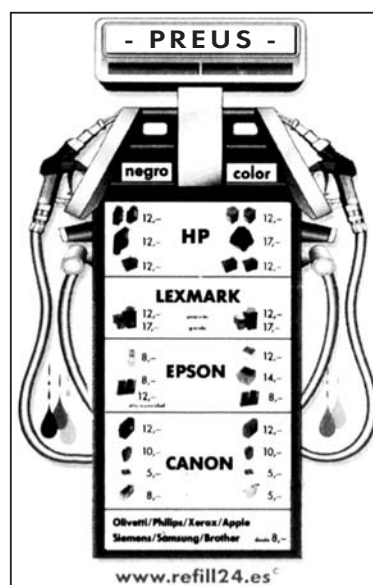
HP • Lexmark • Canon • Epson • Xerox
Apple • Olivetti • Brother • Siemens • Telefonica

Omplida ràpida de cartutxos de tot tipus i models per a impressores d'injecció de tinta, venem kits per reomplir els cartutxos a ca teva

LY-SUN ARTWORK
C/ Sant Roc, 2
s'Alqueria Blanca
Tel. 971 16 10 20
artwork@ly-sun.com

MRT INFORMÀTICA
C/ Sant Roc, 32
Porreres
Tel. 971 16 84 78
info@mrtinformatica.com

MAGIC ART ESPAÑA
Av. Platja de Muro, 701 C
Platja de Muro
Tel. 699 866 830
magic.art@terra.es

PRESENTACIÓ DELS EQUIPS DEL CLUB BÀ

10-desem

Tots els equips

Cadet Femení

Junior Femení

Mini A Femení

Mini B Femení

BASQUET PORRERES TEMPORADA 2005-2006

embre-2005

1a Nacional

Infantil Femení

Mini Masculí

Escoleta 5, 6 i 7 anys

Escoleta 8 i 9 anys

BM ESPORT - SABATES
Ballester Melià

C/. L'Almoina, 19
07260 PORRERES

Tel. 971 16 82 76
Tel. Part. 971 64 74 21

BAR - RESTAURANT

N'Hereveta

MENJAR A LA CARTA - BUFFETS - FESTES
CELEBRACIONS - MENJAR PER EMPORTAR-SE'N

HORARI:
Dilluns i divendres de 18 a 24 h
Dissabte i diumenge de 13 a 24 h
Obrim amb reserva prèvia qualsevol dia

Camí de Marina, s/n - 07260 Porreres
Tels. 971 168 464 - Mòbil: 620 252 261

MRTinformàtica

Venda d'ordinadors

consumibles:

tintes d'impressora
papers fotogràfics
connectors - programes
components i recanvis

Servei i suport tècnic

Reparam i configuram el teu ordinador

Renting i manteniment informàtic
per a empreses

C/ Sant Roc, 32 - Tel. 971 168 478

info@mrtinformatica.com
www.mrtinformatica.com

saboroseta
music - bar
tel. 971 16 83 10

Autos Veny
Conc. Autos Veny, S.A.

Carretera Campos, s/n
07200 Felanitx

Tel: 971 58 15 77
Fax: 971 58 16 15

Llorenç Cerdà Mora

VENDA DE BOLETS

Camí de na Bosca, s/n
Tel. 971 647 911
Fax 971 166 555
Mòbils: 619 037 245/6

PORRERES

Venda de Bolets

*Molts d'anys
i bones festes*

Nadal 2005